

За такої позиції поняття «професійний егоцентризм учителя» набуває нового семантичного наповнення, а саме: особистісно-професійна позиція учителя, яка на основі свobodного вибору формує позитивні соціально-психологічні (комунікативні, мотиваційні, діяльнісні) умови реалізації його індивідуального вектору розвитку зі свідомим урахуванням перспективних планів професійного середовища.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: Перун, 2002. – 1728 с.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / Упорядники: Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова, І. Коберник, В. Ковтунець, О. Макаренко, О. Малахова, Т. Нанаєва, Г. Усатенко, П. Хобзей, Р. Шиян // МОН України – Режим доступу: www.mon.gov.ua/activity/education.
3. Поплавський М.М. 20 принципів управління, як керувати собою і людьми: Навчальний посібник. – К.: «Дельта», 2006. – 144 с.
4. Хьелл Л. Теории личности / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб.: Питер, 2002. – 608 с.: ил. – (Серия «Мастера психологи»).

Стеблюк С.В.

кандидат педагогічних наук,

Мукачівський кооперативний торговельно-економічний коледж

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ У ПРОЦЕСІ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Сучасна професійна освіта в Україні набуває інноваційного змісту. Конкурентне економічне середовище вимагає від спеціалістів креативності, компетентності, комунікабельності, сформованих морально-етичних цінностей. Підготовка майбутніх

фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності проводиться за новим Стандартом вищої освіти та відповідно за іншими освітніми програмами. Знанневий підхід до оволодіння знаннями зі спеціальності у поєднанні з уміннями і навичками повинен формувати компетентнісну особистість.

Ураховуючи інтеграцію України в європейський (світовий) економічний простір, виклики сьогодення, погоджуємося з думкою про «необхідність розробки нових підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців з товарознавства, переорієнтації професійних цінностей, переосмислення мети, змісту й технологій навчання для забезпечення формування управлінської компетентності, толерантності, культури спілкування, що необхідно будь-якому сучасному фахівцю, зокрема товарознавцю, професійна діяльність якого потребує постійної взаємодії у сфері «людина-людина» [4, с. 330].

Науковцями (І. Бех, О. Булавенко, О. Вознюк, Т. Григорчук, Є. Іванченко, Р. Костенко, Л. Лідак, О. Пехота, О. Повідайчик, Л. Рибалко, І. Ромащенко, Т. Поясок, Г. Сєлевко, М. Теловата, Л. Хоружа, М. Швед та ін.) розроблено різні методологічні підходи до підготовки конкурентоспроможного фахівця.

Визначено виклики, які мають бути враховані: невизначеність майбутнього; стрімкі технологічні зміни; загострення конкуренції; орієнтація на формування попиту; миттєве обслуговування клієнтів через Інтернет, політична нестабільність; інформаційний «бум»; необхідність постійних змін [3].

Виходячи із реалій сьогодення, законодавчої бази в галузі освіти, вивчення наукових розвідок щодо підготовки фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, нами сформульовано такі методологічні підходи:

1. Компетентнісний. «Компетентний. 1) Який має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний, тямущий. // Який ґрунтується на знанні; кваліфікований». «Компетенція – 1. Добра обізнаність із чим-небудь. 2. Коло повноважень якої-небудь організації, установи, особи [1, с. 443]. Компетентність охоплює не

тільки когнітивну та операційно-технологічну складові, а й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову, містить результати навчання, систему ціннісних орієнтацій, тому компетентності формуються не тільки під час навчання, а й під впливом родини, друзів, роботи, політики, релігії тощо [2]. Означений підхід дасть можливість сформувати у майбутнього фахівця здатність удосконалювати свою професійну діяльність упродовж життя, бути готовим до викликів, зумовлених соціально-економічними змінами, динамікою ринку праці тощо. Цьому сприятимуть інноваційні методи викладання в закладах освіти.

2. Особистісно орієнтований. Компетентнісний підхід вимагає, на наш погляд, особистісно орієнтованого навчання, що дасть можливість розв'язати наступні завдання: сформувати академічно-професійні уміння і навички; розвивати креативність особистості як важливого чинника для майбутньої професійної діяльності у конкурентному середовищі; розвивати європейські цінності в умовах зовнішньоекономічної діяльності.

3. Інтегративний. В основі реалізації інтегративного підходу є поєднання економічних, фахових та суспільно-гуманітарних знань, що забезпечить виокремлення академічно-професійного компонента для дослідження. Це дасть можливість спроектувати і сконструювати професійно-орієнтоване навчання, яке спрямоване на формування компетентностей та морально-етичних якостей, що забезпечить виконання професійних обов'язків.

4. Акмеологічний. Основною ідеєю теорії та методики професійної освіти є створення умов для розкриття і розвитку внутрішнього потенціалу кожного майбутнього фахівця, формування його позитивної «Я»-концепції в процесі опанування основ професійної діяльності [5, с. 1]. Означений підхід забезпечить індивідуально-професійний розвиток майбутнього спеціаліста, що орієнтуватиме його на постійне самовдосконалення і здатність до самореалізації, самонавчання. Єдність професійного виховання

і саморозвитку в комплексі дасть можливість сформувати європейські морально-етичні цінності.

Таким чином, взаємодоповнення та взаємодія визначених нами підходів сприятиме формуванню професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і головн. ред. В.Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
2. Глузман О.В. Базові компетентності : сутність та значення в життєвому успіху особистості // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 51-61.
3. Касич А.О. Компетентнісний підхід як основа підготовки конкурентоспроможних фахівців зі спеціальності «менеджмент» // Ефективна економіка, 2018. № 7: URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6445>.
4. Клімова А.М. Формування управлінської компетентності майбутніх фахівців з товарознавства в системі професійної освіти. Професійна освіта : теоретичні та прикладні аспекти формування компетентності майбутніх фахівців : колективна монографія. Част. 1. / керівник авторського колективу І.І. Доброскок. Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я. М., 2016. – С. 327-383.
5. Рибалко Л.С. Акмеологічні засади професійно-педагогічної самореалізації майбутнього вчителя: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 Харків, 2008. – 45 с.